Region Gävleborg

Datum 2026-10-07 Dnr RS 2026/1959

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.kl@regeringskansliet.se

Mottagarens dnr KN2026/01175

Yttrande - Remiss - Vägen mot utfasning - Styrmedel för ett fossilfritt samhälle (SOU 2026:33)

Sammanfattning

Region Gävleborg har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet *Vägen mot utfasning – styrmedel för ett fossilfritt samhälle.*

Region Gävleborg konstaterar att det behövs kraftfulla åtgärder för att fasa ut de fossila bränslena. Regionen ser dock en risk att länet kan påverkas mer än andra av utredningens förslag och betonar vikten av att ta hänsyn till detta. Region Gävleborg lyfter också behovet av långsiktiga spelregler så att omställningen kan gå hand i hand med stärkt konkurrenskraft.

Kommentarer

I likhet med utredningen gör Region Gävleborg bedömningen att transportsektorn är central för att de fossila bränslena ska kunna fasas ut. Region Gävleborgs målsättning är att länet ska ha en fossiloberoende transportsektor till år 2030. För att nå det skulle transporternas utsläpp i länet behöva minska med 17 procent årligen, jämfört med 2022 års utsläppsnivå.[1] I dagsläget når länet inte upp till detta.

Utredningen lägger en rad förslag på åtgärder för att de fossila bränslena ska fasas ut. Utifrån Region Gävleborgs målsättning om utsläppsminskningar instämmer regionen i behovet av välavvägda och kraftfulla åtgärder för att nå detta. Utredaren bedömer att förslagen är tillräckliga för att Sveriges ska uppfylla sina åtagande inom ESR, och att det långsiktiga målet om utfasning av fossila bränslen till 2045 ska kunna nås. Samtidigt konstaterar utredningen att förslagen inte är tillräckligt långtgående för att nå exempelvis det nationella etappmålet för transportsektorn till 2030. Region Gävleborg kan därmed konstatera att förslagen inte heller är tillräckliga för att det regionala målet om utsläppsminskningar ska kunna uppnås.

Gävleborg är ett ytmässigt stort län med en relativt gles och utspridd ortsstruktur. För personresor har bilen en dominerande ställning och utgör en viktig del i transportsystemet. Region Gävleborg gör bedömningen att vårt län hör till de som enligt utredningen kommer att påverkas mer än andra till följd av utredningens förslag. Region Gävleborg ser en risk att enskilda hushåll och företag i vårt län kommer att drabbas oproportionerligt hårt när priserna på drivmedel stiger och när alternativa sätt att resa och transportera varor är få. Utredningen lyfter fram att

[1] Strategi för ett tillgängligt Gävleborg

detta inte fullt ut framkommer i den statistik som utredningen redovisar. Region Gävleborg vill därför betona vikten av att regeringen i den fortsatta beredningen bör lägga särskilt fokus på att säkerställa en rättvis och hanterbar omställning för de människor och företag som har störst utmaningar att ställa om. Att drivmedelspriserna bedöms hamna på en nivå som inte överstiger grannländer eller motsvarande ESR-länder är i detta sammanhang positivt.

Utredningen är skriven i vad som beskrivs som ett exceptionellt läge till följd av kriget mellan USA och Iran, och att förslagen i utredningen är framtagna med utgångspunkt i en normalisering av världsläget. Under de senaste åren har olika kriser emellertid avlöst varandra och vad som ska bedömas som ett normalläge förefaller inte längre självklart. Utredningen föreslår visserligen att regeringen ska kunna besluta om en tillfällig nedsättning i reduktionsplikten men Region Gävleborg skulle gärna se ett utvecklat resonemang om hur ESR åtaganden och klimatmål ska kunna nås även under särskilda omständigheter och med en rimlig kostnadsbild för medborgarna.

Gävleborg är ett industrilän med både globala exportberoende företag och mindre lokala verksamheter. Utfasningen av de fossila bränslena behöver gå hand i hand med stärkt konkurrenskraft för dessa verksamheter. Centralt är att det finns långsiktiga spelregler och en politisk förutsägbarhet så att hushåll och näringsliv kan anpassa sig och känna sig trygga med att göra investeringar för att ställa om.

Slutligen ser Region Gävleborg särskilt positivt på utredningens förslag om att förlänga Tillväxtverkets uppdrag att via regionerna ge stöd till grundläggande kommersiell service. I jämförelse med riket ligger Gävleborg lågt när det gäller närhet till service såsom livsmedel och dagligvaror, drivmedel, apotek samt post- och pakettjänster. Trots att endast en begränsad andel av investeringsstödet tillfaller drivmedelsstationer i dagsläget så kan vi förvänta oss att behovet ökar framöver. Samtidigt kan vi konstatera att detta stödsystem inte fullt ut är anpassat för att ändra de grundläggande förutsättningarna och öka lönsamheten hos berörda servicegivare, eller bidra till en mer långsiktig omställning av verksamheterna i hållbar riktning. Region Gävleborg instämmer därmed i bedömningen att stödet bör följas upp och utvärderas.

Patrik Stenvard
Regionstyrelsens ordförande

Katrien Vanhaverbeke
Regional utvecklingsdirektör